

Na rajčata nasadili v Haňovicích hmyz místo chemie

„Od doby, co pěstujeme rajčata, jsem se na nich stal takřka závislým. Nejraději je mám čerstvá,“ říká Petr Koukal, předseda představenstva Zemědělského družstva Haňovice.

Do skleníků, kde družstvo pěstuje cherry rajčata téměř po celý rok na ploše zhruba 3 ha, přichází každý den už kolem páté hodiny ráno kromě víkendů. „V odpoledních hodinách bývá větší teplo a ve sklenících se to ještě násobí. Lidem se hůř pracuje,“ vysvětluje s tím, že to platí především pro letní měsíce. V zimě přicházejí zaměstnanci do skleníků o hodinu později. Kromě Koukala se o rajčata starají v Haňovicích na Olomoucku další tři desítky lidí.

Podlouhlá rajčata odrůdy Angelle pěstují v Zemědělském družstvu Haňovice ve dvou sklenících propojených expediční skladovou halou. Rostliny nerostou ze země, ale z matrací naplněných kokosovou drtí. Obtáčejí se kolem provázků spuštěných ze stropu skleníku až do přibližně 3 m. Když rostlina dosáhne této výšky, je spuštěna o kousek dolů, aby měla prostor pro další růst. „Když na konci sezóny rostliny likvidujeme, mohou mít na délku až 15 m,“ poznamenal šéf podniku. Výhodou tohoto způsobu pěstování je podle Koukala delší období, po které družstvo může rajčata sklízet. Začátkem října se zasadí rostliny a zhruba za 8 týdnů začnou rodit. Celková vegetace pak trvá do poloviny září. Poté pracovníci skleníky vyčistí a připraví na další sezónu. To znamená, že podnik sklízí rajčata 10 měsíců v roce. Úroda jen za loňský rok dosáhla podle předsedy družstva celkového objemu 650 t rajčat. Přestože to byl podle Koukala dosud nejlepší výsledek za 5 let fungování skleníků, hospodaření skleníků zůstává ztrátové.

Družstvo má však další příjmy z pěstování pšenice, ječmene, cukrovky, řepky a krmných plodin. Zabývá se také chovem prasat a dojeného skotu. Podle poslední zveřejněné výroční zprávy za rok 2019 dosáhlo družstvo obratu ve výši téměř 292 mil. Kč a zisku skoro 23 mil. Kč, což bylo více než v předešlém období.

Koukal doufá, že se do zisku postupně dostanou i skleníky s rajčaty. „Loňský rok byl takový zvláštní kvůli pandemii covidu-19. V obchodech sice některé měsíce zdražila zelenina, ale za rajčata jsme dostali méně peněz než v před-

ZD Haňovice

- 5 let fungování
- 2 skleníky
- 2,88 ha je pěstební plochy
- 32 zaměstnanců
- 650 tun rajčat ročně

chozím roce. Nejsme tvůrci ceny," sdělil předseda družstva s tím, že velký vliv mají slevové akce v obchodech. Kdy se podniku obchodování s rajčaty vyplatí, proto nechtěl odhadovat.

Zlepšení postavení rajčat z Haňovic na tuzemském trhu si Koukal slibuje od získání mezinárodní certifikace Zerya, čehož se podniku podařilo dosáhnout v prosinci loňského roku. To znamená, že rajčata splňují standardy španělské společnosti Zerya a neobsahují zbytky pesticidů. Kromě Zemědělského družstva Haňovice směřují toto označení v Česku nyní používat pouze dva další podniky. Ochrana před škůdci rajčat řeší družstvo místo chemických prostředků nasazením hmyzu. „Využíváme parazitické vosičky a dravé ploštice. To jsou přirození nepřátelé organismů, které rajčatům škodí," vysvětlil Koukal. Tato biologická ochrana je podle něj mnohem dražší než chemická. Družstvo dále pořizuje čmeláky pro opylování rostlin. „Čmeláci jsou věrnější a více se drží ve skleníku na rozdíl od včel, které vylétávají častěji. Čmeláci nejsou tak náchylní na rozdíly teplot než včely a pracují v nadsázce řečeno za každého počasí," doplnil šéf podniku. K zalévání pak používá družstvo z převážné části dešťovou vodu, kterou zachytává ze střech skleníků a dalších budov. Pandemie covidu-19 podle Koukala chod družstva zatím významně neovlivnila, pozitivní

test na nakažlivou nemoc měly jednotky zaměstnanců z více než stovky lidí. „Problém je spíš v tom, že mnoho pracovníků má malé děti a v době zavřených škol a školek s nimi musejí být doma. Bereme proto občas brigádníky," řekl. Nicméně pandemie prodražila některé provozní náklady, jako

jsou rukavice využívané k práci ve sklenících. Kvůli vyšší poptávce se jejich cena zvýšila a v jednu chvíli byly podle Koukala jen těžko k dostání.

Barbora Pánková, Agrární komora ČR
Foto archiv ZD Haňovice